

Căsătoria în Moldova regulamentară la jumătatea secolului al XIX-lea. Studiu de caz: Marghiolița Canta și Gheorghe Stratulat

Dr. Brândușa Munteanu,
Muzeul de Istorie a Moldovei Iași

Abstract: Deep changes undertaken within a relatively short time by the Romanian society are also perceived at the level of family life. Marriage also acknowledges numerous “renewals”. Starting from the example of the marriage of Marghiolița Canta and Gheorghe Stratulat, we shall try to draw the picture of the way people would get married at mid 19th century.

În Moldova regulamentară, căsătoria era cea care îl făcea pe individ „om ca toți oamenii”, „în rând cu lumea”, aceasta nefiind doar o conduită conformistă, mai mult sau mai puțin ritualică, ci una cu semnificații identitar-statutară: a fi căsătorit însemna a fi vrednic să ții o femeie, respectiv un bărbat, și a crește copii, înțelegând prin aceasta o serie întregă de însușiri valorizate de societate¹.

Privită ca una dintre „cele șapte taine”, căsătoria a continuat la începutul secolului al XIX-lea în Moldova, să fie patronată în întregime de biserică, care s-a îngrijit mai cu seamă de la sfârșitul secolului al XVIII-lea de aspectele ei canonice și de reglementările cerute de realitatea socială². Normele cu privire la căsătorie aveau menirea să asigure canonicitatea actului, căruia îi oferea un suport temeinic în sensul accentuării unor practici tradiționale³. Cu toate acestea, ele conțineau și unele semne ale înnoirii, chiar în direcția „modernizării”. Demnă de luat în seamă este preluarea progresivă de către biserică a dispozițiilor ce veneau din sfera jurisprudenței laice. Sfârșitul perioadei regulamentare ducând, în final, la „secularizarea căsătoriei” prin codul civil al lui Cuza.

În ceea ce privește spațiul românesc experiența erotică pe care veacul al XVIII-lea o moștenea din epoca precedentă, se încheia la noi cu

¹ Elisabeta Stănculescu, *Sociologia familiei*, vol. II, Editura Polirom, Iași, 1998, p. 60

² Ștefan Lemny, *Sensibilitate și istorie în secolul al XVIII-lea*, Ed. Meridiane, București, 1990, p. 81-82.

³ *Ibidem*, p. 81.

două concepții despre dragoste: una a castității (propovăduită de biserică), alta a vitalității, recomandată de nobilime și de curte; la acestea se adaugă în secolul XVIII norme de conduită a acelor *homines novi*, care se infiltraseră tot mai mult în rândurile vechii boierimi, impunând propria lor morală libertină⁴.

Aflată la începutul secolului sub atentul controlul al părinților, căsătoria timpurie preceda sentimentul erotic. Însă această situație se schimbă pe măsura ce ne apropiem de jumătatea secolului al XIX-lea, când sub impulsul modernizării societății se produc schimbări importante la nivelul mentalității.

Documentele vremii – arhivele Dicasteriei, memoriile, scrierile călătorilor străini, literatura epocii – cuprind informații privind modul de constituire a unui cuplu în Moldova perioadei regulamentare. Cine pe cine alege, criteriile de selecție ale unui partener, diferențele economice și culturale, strategiile urmărite, binecuvântarea părintească, autoritatea tatălui, locurile de întâlnire ale tinerilor unei comunități - sunt principalele teme care ne vor ajuta să observăm modul cum se încheia o căsătorie la jumătatea secolului al XIX-lea.

Se poate observa că tinerii care își unesc destinele provin din medii apropiate, aparținând aceleiași categorii sociale și având aceeași poziție economică. Vorbind despre căsătorie la jumătatea secolului al XIX-lea, Manolache Drăghici nota cu o tristă nostalgie: „Căsătoria va ajunge cu vremea ca o poveste a acelei liniștii de neînchipuit a bătrânilor care au trăit jumătate de veac, bărbatul cu femeia nedespărțiți, desfătându-se toată viața într-o armonie patriarhală”⁵. Acesta constata cu scepticism că vechile și frumoasele obiceiuri ale moldovenilor legate de căsătoriei s-au pierdut: „Se mai poate spune că în prezent, vechiul obicei ca holtei să-și aleagă soția dintre fetele satului unde locuiește, s-a schimbat de la mijlocul veacului al XIX-lea încoace, în sensul că acum fetele își aleg soții din grămada holteilor pețindu-se ele însuși la părinții băieților, așa încât se poate spune că este de prisos să se mai apeleze la vreo pețitorie străină cu acei starosti cu atâtea predici minunate ale lor, precum și la acei conăcei, ori la întrecerile de cai sau la săbiile scoase din teacă, la căruțe și la hamuri rupte și stricate, pentru că acum însăși tinerii când se întâlnesc își explică și se învoiesc singuri foarte ușor, dar și fără mare greutate se despart după o lună sau două”⁶. Cronicarul observă schimbările profunde petrecute la nivelul societății și adaugă o tușă voită accentuată pentru a sublinia această modificare la nivel

⁴ Andrei Pippidi, „Amour et Societe: arriere-plan historique d'un probleme litteraire”, în *Cahiers roumains d'etudes litteraires*, 1988, nr. 3, p. 17 și 22-23.

⁵ Manolachi Drăghici, *Istoria Moldovei pe timp de 500 de ani, până în zilele noastre*, vol. 1, p. 46.

⁶ *Ibidem*, p. 46.

comportamentelor umane. Însă cu tot scepticismul acestui cronicar, se poate observa că tradiția încă mai joacă un rol important în viața oamenilor din prima jumătate a veacului al XIX-lea. Este adevărat că o parte din vechile obiceiuri dispar sau își pierd din importanță, cu toate acestea bărbații și femeile acelor timpuri, deși sunt prinși de valul modernizării, atunci când se căsătoreau țin cont de ele.

Căsătoria presupunea în Moldova perioadei regulamentare o informarea asupra reputației, puterii economice și statutului social al viitorului partener. Înainte de a se hotărî asupra începerii tratativelor de încheiere a căsătoriei, cele două familii doreau să afle cât mai multe informații despre femeia sau bărbatul cu care urmau să se înrudească, dar și despre familiile lor. Doar după ce cunoșteau toate aceste amănunte se trecea la cererea de căsătorie propriu zisă. Peșitorul trebuia să se informeze asupra calităților și defectelor lor, asupra moralității lor, și nu în ultimul rând asupra averii celor doi. El avea și rolul de chezaș atât în realizarea alianței. El își asuma responsabilitatea pentru cele aflate, el fiind răspunzător în fața unor eventuale nereguli. El este un om de încredere pentru cele două familii.

O parte din aceste atribuțiile peșitorului erau transferate și asupra rudelor apropiate. Ele erau chemate în cadrul consiliului de familie să adune informații și să își spună părerea asupra viitoarei alianțe matrimoniale. Astfel, Elena Cuza joacă rolul de sfătuitor al mamei sale privind căsătoria celor doi frați și a sorei ei. În decembrie 1858, Dimitrie Rosetti dorea să se însoare cu Ana Catargi, fiica Mariei și a lui Alecu Catargi. Cei doi tineri se cunoscuseră se plăceau, iar familia tânărului se informase asupra zestreii, moralității fetei. Ecaterina Rosetti, rămasă cap al familiei după moartea soțului ei era cea care trebuia să decidă momentul când să se finalizeze toate aceste preparative.

Până la începutul secolului al XIX-lea, învoirea părinților era nu numai cu rigoare cerută, ci părinții mergeau mai departe alegând singuri atât pe mire cât și pe mireasă, iar fii lor acceptau această alegere ca pe un fapt normal. Cum doreau părinții, și în deosebi tatăl care era considerat capul familiei, așa trebuia să se întâmple.

În anul 1817, Mihail Sturdza viitorul domn al Moldovei, dorea să se însoare cu Elisabeta Rosetti. El avea 23 de ani, iar fata nu avea decât 15 „primăveri”. Elisabeta Rosetti era fiica lui Vasile Rosetti zis Cilibiu, văr primar cu Ecaterina Doamna, soția domnitorului Ioniță Sandu Sturdza. Se spune că fata încă se mai juca cu păpușile, când tatăl ei a chemat-o să-i spună că i-a găsit un mire. Deși cei doi tineri nu se cunoscuseră înainte, fata acceptă căsătoria deoarece acesta era dorința tatălui său: „fată de neam, așa vrea tata, așa să fie”⁷.

⁷ C. Gane, *Trecute vieți de doamne și domnițe*, vol. II, Chișinău, 1991, pp. 412, 413.

Catinca Cănanău afirma, născută Vârnabv mărturisea în testamentul său cu seninătate ca pe un fapt normal că cea care i-a ales soțul era mama ei: „Eu am fost căsătorită la anul 1815, în vârstă de 14 ani de iubita mea maică (iar părintele meu era săvârșit din viață încă din anul 1808) însoțită după răposatul Costache Canănau...”⁸ Ca și alte fete sau bărbați, Catincăi Cănanău, ca și Elisabeta Rosetti li s-a părut firesc ca alegerea soțului să fie o opțiune a mamei sale sau a tatălui, iar ele sau ei să se supună acesteia.

Căsătoriile la începutul veacului erau făcute și la recomandarea domnilor. Astfel, G. Sion povestește despre tatăl său, serdarul Sion că a cunoscut pe viitoarea sa soție, în timpul unei ceremonii la curtea domnitorului Al. Suțu.

Despre obiceiurile de a face curte de la începutul veacului al XIX-lea, Ion Ghica nota: „Pe vremea aceea nu era lucru lesne de a fi galant și nu fiecine îndrăznește a face curte. Când un tânăr pune gând rău pe o fată, el putea să dea cu ochii de tatăl sau fratele ei, și atunci, nici una nici două, popa îi cânta Isaia dăntuiește, și căsătoria, deși silită, era valabilă. (...) Unde se pomenea trotuar sau bulevard pe acel timp! Femeile erau înconjurată de toate precauțiunile profilactice; ferestrele aveau zăbrele ca pușcăriile; porțile se deschideau greu, căci erau înarmate cu broaște tari (...) Fetele erau ținute și mai aspru; de-abai aveau voie să iasă în grădină, și grădina era înconjurată cu zid nalt sau cu uluci de scânduri de stejar. Nici măcar pețitorii nu le vedeau până nu se isprăvea vorba de căsătorie, încât ginerele nu era totdeauna sigur că a văzut bine fața logodnicei sale”⁹.

Dacă în primele decenii ale secolului al XIX-lea, tinerii se căsătoreau prin intermediul părinților, pe măsură ce înaintăm spre jumătatea secolului lucrurile se schimbă într-un timp relativ scurt: consimțământul familiei rămâne important în realizarea unei căsătorii, dar alegerea partenerului de viață începe să fie o opțiune a celui ce se căsătorește. Tinerii socializează, se cunosc și de multe ori își aleg singuri perechea. Părerea familiei este luată în considerație, dar în alt mod. Părinții sunt chemați să-și dea acordul, dar alegerea nu le mai aparține în totalitate.

Documentele aflate în arhivele Mitropoliei Moldovei și Sucevei, ne permit reconstituirea unor crâmpoșe de viață a cuplului din Moldova perioadei regulamentare. La Direcția Județeană a Arhivelor Statului Iași, în Fondul Mitropolia Moldovei și Sucevei, se păstrează dosarul cu numărul B 60/1838, care prezintă cazul de divorț al lui Gheorghe Stratulat cu soția sa Marghiolița, fiica logofătului Neculai Canta. În acest document sunt prezentate pe lângă motivele cereri de divorț, povestea căsătoriei celor doi tineri.

⁸ „Progresul”, nr. 8, an 3, 1865, 23 ianuarie, p. 2

⁹ Ion Ghica, *Scrisori către V. Alecsandri*, Editura pentru literatura, București, 1967, pp. 41, 42.

În anul 1838 Marghilolița, fiica logofătului Neculai Canta cerea la Mitropolie divorțul de soțul său Gheorghe Stratulat. Despre familia lui Gheorghe Stratulat, Constantin Sion menționa că tatăl acestuia fusese adus la curte de Alexandru Vodă Calimach, “pus logofăt al doilea” și “făcut comis. Fusese însurat cu Safta, fata lui Ioan Cantacuzin “care avea avere multă”. Aceiași sursă menționează că domnitorul Alexandru Moruz îl făcuse agă, apoi hatman, iar sub Scarlat vodă Calimach ajunsese mare logofăt. Despre fiul acestuia memorialistul nota următoarele: “numai un fecior i-au rămas dar și acela mișel, au prăpădit toată averea și averea și este nădejde s-o piardă toată.”¹⁰

În actul de divorț sunt prezentate începuturile căsniciei Mariei Cantacuzino cu Gheorghe Stratulat. Cu doi ani jumătate în urmă, cei doi se “însoțiseră” având binecuvântarea părinților. Maria sau Marghilolița era cel de-al șaptelea copil al logofătului Neculai Canta (Cantacuzino) și fiica favorită a acestuia. Fusese măritată potrivit tradiției foarte devreme, când acesta nu împlinise încă 16 ani. Nu după mult timp de la căsătorie între cei doi soți se ajunsese la neînțelegere („neunire” și “ră viețuire”) din pricina “răcelii de dragoste” ce apăruse din vina bărbatului.

Raportul Mitropoliei din 10 martie 1838 spune că trecuseră mai bine de doi ani de când cei doi nu mai “sălășluiau” și nici nu mai mâncau împreună. În raportul Mitropoliei întocmit de “smeritul” Melintie Stravulopolos¹¹ se arată clar că “cuconul Gheorghe Stratulat” și “soția dumisale cucoana Marghilolița Canta”, “primiseră în mai multe rânduri sfătuiri duhovnicești și stăruitoare îndemnuri prin care se dorea să se ajungă la înțelegere, prin plăcuta unire a duhurilor”. De mai multe ori se intrase în “voroave” și încercări de împăcare cu ambele părți. Sfinții părinți vorbiseră și cu familiile celor doi tineri. Mai întâi cu familia Cantacuzino (Canta) aflând de la aceștea de relele purtări ale tânărului, pe care după părerea lor, chiar mama sa, cucoana Safta, nu numai că le tolera, neîntrebuițând acele măsuri de “înfrânare și mărginire al lor”, dar chiar le încuraja. Părintele Stravulopolos cercetează și pe Gheorghe Stratulat și pe mama sa și îi găsește pe aceștea “cu totul îndepărtați de la hotărârea ca acesta să se îndrepte”.

Mai mulți arhieri, părintelui Stravulopolos alăturându-i-se și arhimandritul Ioniță Socoleanu, ajung la concluzia că adevărata pricină a neînțelegerilor familiale ar fi aceea a nepotrivirii educație și gândirii celor doi. De aceea nu se putea spera într-o împăcare între cei doi. Mai mult se credea că “ura înrădăcinată în inimile acestor doi tineri ar putea să-i ducă la o rătăcire pierzătoare care ar urma silire de împreuna petrecere, care nu este potrivită scopului sfintei legături a căsătoriei care are ca temei dragostea cea

¹⁰ Costandin Sion, *Arhondologia Moldovei. Amintiri și note contemporane. Boierii moldoveni*. Editura Minerva, București, 1973, p.237

¹¹ Melintie Stravulopolos va ajunge în anul 1848 va ajunge mitropolit al Moldovei

adevărată între potrivirea și unirea duhurilor”. Ca nu cumva să se întâmple vreo „primejdie de viață”, avându-se în vedere răceala dragostei dintre ei și ura iscată, Dicasteria dezlega la data de 14 martie 1838 fosta lor cununie “rămânând de astăzi înainte și în veci străini unul de altul”.

La 16 martie 1838, Marghioliței i se acorda “ carte arhierescă pentru a trece la o a doua însoțire, iar fostului ei soț anul următor. Marghiolița se cununa la 5 noiembrie 1839 la Horodniceni, cu Alexandru Cantacuzino.

În prima jumătate a secolului al XIX, în măsura în care modernitatea își croiește drum prin Principatele Române, societatea românească cunoaște profunde transformări. Acestea sunt sesizate și la nivelul obiceiurilor și rânduielilor privind căsătoria, care deși păstrează în esența lui multe din elementele tradiționale amintite, cunoaște transformări importante. Astfel, Marghiolița Cantacuzino, deși își “ascultă” părinții atunci când alege ca partener de viață pe Gheorghe Stratulat, se desparte de acesta după scurt timp, datorită lipsei sentimentului iubirii dintre ea și soțul ei, acest lucru constituind la jumătatea secolului al XIX-lea un factor important în realizarea și menținerea unui mariaj.

Anexe

Direcția Județeană a Arhivelor Statului Iași, Fondul Mitropolia Moldovei și Sucevei, B 60/1838;

Gheorghe Stratulat cu soția sa Marghiolița, fiica logofătului Neculai Canta;

„1838, martie 14. De vreme ce, și după stăruința a Sfântului arhieru nu s-au putut îndupleca pe Dumnealui la împreuna viețuire și nemairămând nici o închipuire alte de mijlocire. După atâta trecere de hotărâam desfacere și poruncim a să slobozi cuvenita carte.

Înalt Preasfinte Stăpâne

În urmarea îndatoririi ce Înalt Preasfinția Voastră încă mai înainte ați pus asupra noastră în primirea și iscodirea pricinilor care au născut sotiálnica între Domnia lor cuconul Gheorghe Stratulat și soția dumisale cucoana Marghiolița Kanta după care să și ne sârguim prin duhovnicești sfătuirii și stăruitoare îndemnări ai aduce iarăși întru plăcuta unire a duhurilor sale și ai statornici întru o petrecere mulțumitoare. După sfințenia legăturii ne găsim datori a vă aduce la cunoștință mai cu dinadinsul acum prin aceasta că intrând în mai multe rânduri în vorave și tălmăciri îndelungate și cu o parte și cu alta după toate acestea au statut nelucrătoare, după care apoi ne-am încredințat că cea adevărată pricină a neunire și viețuirii cei nemulțumitoare ar fi nepotrivirea creșterii și a cugetărilor care, cutesam a zice că i-au catadicsit mai la o firească antipație încât și o parte și alta nu s-au ferit a declararisi că protimisesc și își socotesc drept fericire ori și care soartă tristă împotriva petrecerii împreună. Din care acestea noi ne-am

lămurit în socotința că cercetările Domniei Sale nicidecum nu țintescu potrivit la temeiurile sfințitei legături a însoțirii ca iaste răzămată ca o taina bisericescă, dragostea, unirea și curățenia duhurilor.

Iară eu smeritul Stravopoleo și osăbit am intrat în voroave și cu părinții tinerilor, mai întâi cu ai dumisale cucoanei Marghiolița, care după mai multe tânguiri, atât pentru rălile defăimașile purtări ale tânărului care sunt și netăgăduite cât și pentru neîndeplinitele măsuri ale maică-sa, dumneaei cucoana Safta, care nu numai ca ar fi întrebuinșând măsurile acele de înfrânare și mărginire pentru un tânăr fiu, ci mai ales și ocrotind necuviinșele sale în da mai multă invitare. În sfârșit, după acestea Domniea lor mi-ar deschide ar cunoaște în tânărul o abatere despre necuviinșele petrecerii sale o hotărâre statornică de îndreptare și o începere de vieșuire pacinică și mulțumitoare cu toată bucuria ar stărui a îndupleca și pe tânăra pentru ca singurul ce dolesc mai mult ar fi aceasta după netăgăduitul întâiul scopas al acestii uniri. Apoi asămîne, vorbind și cu Dumneaei Cucoana Safta maica tânărului, precum și cu însuși tânărul, i-am gășit cu totul depărtați de aseminea cugetări și cu desăvârșire înțeleniți în răzvrătirea duhului încât numai este a nădăjdui întoarcere sau prefacere. Întru așa stepână ajungând cele dintre Dumnealor să poate zice că mai deznădajduită stă o împăcătoare și mulțumitoare petrecere care este cel adevăratei privinți al unei sfinite uniri. Că mai vârtos cearcă să cunoaște nici trebuieste a să tăgădui ca ura înrădăcinată în inimile acestor tineri ar putea să-i aducă și într-o rătăcire pierzătoare când ar urma silire de împreună petrecere, careo nici să unește cu scopasul și Duhul Sfintei legături ce își are de temei pe dragostea ce adevărată întru potrivirea și unirea Duhurilor.

Așa fiind aceste împregiurări Preasfințite Stăpâne nu lipsim și prin aceasta a ne supune cunoștinții Înalt Preasfințitorilor voastre. Cu cel mai adânc respect fiind.

1838 martie 10

Al Înalt Preasfințitorilor voastre Slugi

Meletic Stavropoleos

Zăditoriul a toată făptura Domnul Dumnezeul nostru acest care prin truda (ne)mărginitei îndurări au învrednicit omenire(a) ca ce mai cinstită din toate făpturile duple chipul și asemanarea și m-au împodobit în împărșindu-o în parte bărbătească și femeiască spre pășire neamului omenesc blagoslovindu-l întru învățare au zis creșteți și vă înmulțiți și moșteniți pământul din început lăsând nouă acele de pe pământ prin aceasta taina nunții cei Sfântă.

Aceste porunci a ziditorului următoare fiind Dum(nealui) Gheorghe Stratulat și Dum(neaei) Mariea Canta cu bunăvoința părinților lor s-au însoțit prin împreunare nunții mainainte cu doi și giuătate. Dar văzând că nu după multă vreme a însoțirii s-au născut între Dum(nealor) neunire și ră vieșuire din pricina răcelii de dragoste ce s-au ivit din parte Dum(nealui), iar mai ales acum aproape de un an decând nici sălășluire nici mâncare nici împreună legiuita

petrecere n-au avut și pentru aceasta au pornit a besericii noastre mijlocire spre Duminiile Sale îmbunare traiului și după cele De Dumnezeu însuflețire a sfințelor... rânduieți a legii noastre prin Duhul blândeții cercetând cu cumpătare toate mijlocirile făcând Prea Înalt Arhiereu Meletic Stravopoleus, Meletic Sardea și Precacuosul Arhimandrit Ioniță Socoleanul pe care i-am fost îndatorit a intra în privire și iscodire pricinii cari au născut neunire soșialnică între Dum(nea)ei după care să-i și sfătuiască Duhovnicește cu stăruitoare îndemnări ai aduce iarăși întru plăcuta unire și ai statornici întru o petrecere mulțămitoare după sfințania legătură care-l are a urmari neîncredința-sa în mai multe rânduri în voroabe și tâlmăciri îndelungate cu o parte și cu alta au stătut cu lucrătoare uneltire căci nu s-au ferit a zice amândoi ca protimisăsc și își socotesc drept fericire orișice poartă tristă împotriva petrecerii împreună, care s-au lămurit însă cugetările Dum-sale nici cum nu țintesc a temeiturile sfintei legături după care au intrat în voroaba și cu părinții tinerilor mai întâi a Doamnei Maria Canta, care după mai multe tânguiri atât pentru rălile și defăimatele purtări a tânărului care sunt și netăgăduite cât și pentru nedeplinitele măsuri ale maică-sa care nu numai că nu întrebunțează măsuri de acele de înfrânare și mărginire pentru un așa tânăr ci mai ales prin ocrotire necuviinței sale îi dă mai multă invitare după care s-a sasca de-ar cunoaște în tânărul o abatere despre necuviințali petrecerii sale o hotărâre statornică de îndreptare și o începere veșuire pacinică și mulțămitoare ar stăruii cu toată bucuria a îndupleca și pe tânăra pereche singurul ce dorescu mai mult ar fi acesta după netăgăduitul întâiul scopos, apoi asămîne vorbind și cu Dum-ei K K Safta Stratulat, maica tânărului, precum și cu fiu și tânărul i-au găsit cu totul depărtat, deasemine cu cugetări cu desăbiri și în răzvrătire duhului. Așadar smerenie noastră văzând că după atâtea sfătuirii nu s-au putut aduce în sfințania unirii și a înduplecării și de vreme ce nici scânteie de nădejde de nici o parte nevăzându-se și mai mult cu și scoposul amândorura părțile s-au cunoscut a fi mai mult către despărțire precum vreme aceasta trecută și cercările cele multe o aduce spre arătare. De aceea socotind ca nu cumva Dumnezeita îndemnare ce li s-ar face a vieții să se întâmple vreo primejdie de viață fiind răcela dragoste și ura iscată între în gradul cel mai de pe urmă care în cele mai multe ori aduc primejdioasă întâmplări. În putere ce me iaste dată nouă de la Marele Arhiereu Domnul Nostru KIX Prin Sfințire săi ucenici și apostoli și pre următorii dezlegăm fosta între Dumnealor cununie. Rămâind de astăzi înainte și în veci străini unul de altul și spre încredințare dezlegării cei desăvârșite acestii însoțiri s-au dat tinerei K K Marghiolița Canta această carte arhierească adiverită cu a noastră iscalitură și pecete având voe de a trece către a doua însoțire legiuită i s-au îngăduit.

No. 191

1838 mart(ie) 16

La 10 1839 s-au dat și Dum(sale)